

2. Бусленко Оксана. Методика навчання дизайну. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип.1. Бердянськ : БДПУ, 2020. С. 11-20. URL: <https://surl.li/vbxsba>

3. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методика викладання дизайну»: Навчально-методичний посібник для магістрантів спеціальності 022 «Дизайн» денної та заочної форм навчання / Укладач: І.В. Продан; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 97 с. URL: <https://surl.li/ahbwsn>

4. Фурса Оксана. Феномен дизайн-освіти у контексті становлення дизайну і системи професійної підготовки майбутніх дизайнерів. Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 15. Київ : Вид-во ТОВ «ТОНАР», 2020. С. 5-26. URL: <https://zbirnik.mixmd.edu.ua/index.php/artedu/issue/view/8/8>

5. Коломієць А. М., Швець О. А., Коломієць Д. І., Бабчук Ю. М. Методологічні підходи до організації дизайн-освіти (аналіз і використання німецького досвіду). Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2021. Вип. 62. С. 265-274. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-1-330>

6. Волгін Ю. Є. Викладання практичних занять з дизайну в дистанційному форматі. особливості та виклики In: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 27 квітня 2023 року: у 2 томах. Київ: КНУТД, 2023. Том 2. С. 321-323 URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45376/1/Yu_Volhin_VPZD.pdf

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-98>

СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ МИТЦІ ЯК КРЕЙТОРИ КУЛЬТУРНОГО КОДУ НАЦІЇ

Пешкова В. А.

доктор філософії,

доцент кафедри історії музики

*Київська муніципальна академія музики імені Р. М. Глієра
м. Київ, Україна*

Український народ сьогодні проходить тяжкі випробування та виборює своє право на вільне, незалежне життя та розвиток. В період драматичного

зламу свідомості, коли життя з мирного устрою раптово потрапляє у царину хаосу, страху та смерті, людина здатна активізувати всі можливі внутрішні ресурси та потенціали. Усвідомлення нових реалій, вимог та задач українців постає важливою та актуальною проблемою сьогодення. Культурні традиції, мова та мистецтво є невід'ємними частинами національної ідентичності і важливою задачею є збереження цінних надбань попередників та створення нового креативного культурного простору.

Мистецтво – це потужний інструмент підтримки ментального здоров'я та збереження свідомості. Сучасні українські митці відіграють ключову роль у формуванні та трансляції культурного коду нації. Їхня творчість відображає складні історичні та соціальні процеси, що відбуваються в Україні, та сприяє формуванню національної ідентичності.

Реалії сьогодення надихають митців зберігати та збагачувати культурний спадок України, транслювати свої емоції через власну творчість, яка стає реакцією на оточуючі події. Адже за визначенням Н. Карпенко «творчість – це здатність адаптивно реагувати на потребу в нових підходах. Це переважно, здатність осмислено впроваджувати в життя щось нове, хоча процес може бути неусвідомленим або частково усвідомленим. Нова адаптація зазвичай сприяє більшій гнучкості і підвищує можливості росту і виживання»[2, с. 9].

Наголосимо, що творчість має властивість психологічного розвантаження та нерідко психологічної терапії, оскільки вона дозволяє людині висловити свої емоції, переживання та внутрішні конфлікти у символічній формі. Цей процес може сприяти зниженню стресу, тривоги та депресії, а також допомогти в усвідомленні та прийнятті складних життєвих ситуацій. Творчість також може стати інструментом для розвитку самосвідомості, підвищення самоцінності та набуття почуття контролю над своїм життям. Крім того, творча діяльність може сприяти розвитку комунікативних навичок, встановленню соціальних зв'язків та органічній інтеграції до різних верств суспільства. Вона має потенціал стати тим благодатним ґрунтом на якому відбудеться ментальне відновлення зраненої нації.

Н. Карпенко зазначає, що «в психологічному аспекті творчість може розглядатися як внутрішньо мотивований процес активного пошуку особистістю потенційних можливостей гармонійного вирішення об'єктивних і суб'єктивних суперечностей, що забезпечується безпосереднім і опосередкованим відображенням і вираженням багатогранності виявів буття за допомогою різних засобів [2, с. 22]. Отже, через творчі процеси психіка людини здатна знаходити способи для екологічного вирішення складних питань, для виходу «на зовні» та структуризації заплутаних задач різного ментального спектру.

Звернемо увагу на зазначену у праці Н. Карпенко концепцію В. Моляко, за якою визначають внутрішні та зовнішні перешкоди для творчості.

Внутрішні:

- незібраність, лінощі;
- незацікавленість у роботі;
- хвороби;
- незадовільний психічний стан;
- погані звички;
- робота без режиму;
- невміння організувати свій час;
- негативні якості характеру та мислення.

Зовнішні:

- незручне середовище (наприклад, приміщення);
- сторонні перешкоди (шум, спека, холод і т. ін.);
- поганий психологічний клімат у колективі;
- неадекватна (занижена) оцінка діяльності [2, с. 28].

На нашу думку, сьогодні ця концепція втрачає безумовну актуальність, адже багато сучасних українських митців знівелювали певні її засади. З початком повномасштабного вторгнення російських військ до України музиканти, хореографи, поети, режисери і т.д., перебуваючи у епіцентрі боротьби на лінії фронту, продовжували творчу діяльність. Позбавлені всіх комфортних умов праці та маючи всі вищезазначені перешкоди (зовнішні та внутрішні) воїни створювали свої шедеври у найскрутніших ситуаціях. Наприклад, перебуваючи на фронті, поет Максим Кривцов (героїчно загинув 7 січня 2024 року) написав збірку віршів «Вірші з Бійниці» у 2023 році та почав роботу над романом, який вже не встиг завершити.

Українські композитори продовжують створювати сьогодні твори-рефлексії, які фіксують актуальний стан суспільства та закарбовують в історії ключові події. Потужно відображає реалії українського народу альбом композитора Романа Григорів «Irrénaissance, в якому всі композиції виконано на каркасі касетного снаряду реактивної системи залпового вогню «Ураган». Сам композитор говорить про те, що «З одного боку, ірренесанс – це про відродження та деколонізацію української культури у контексті війни, з іншого боку, ірренесанс – це щось протилежне до ренесансу... Від початку повномасштабної війни ми відроджуємося як суспільство, відроджується наша культура, не колоніальне мистецтво. Але це відродження виходить зі смерті. Тож головна мета альбому – вкотре нагадати світові, що в Україні досі триває розв'язана Росією геноцидна війна» [1]. Композитор Дмитро Радзєцький написав твір для фортепіано під назвою «Україна у вогні» який є особистим маніфестом людини, що переживає війну. Цей твір став основою для масштабного проєкту, в якому брали участь тридцять виконавців з одинадцяти країн світу. Мета даного проєкту полягала в активізації уваги міжнародної спільноти до терору, який відбувається донині в Україні.

Зазначені твори порушують глибокі філософські питання, спонукаючи суспільство до осмислення навколишніх подій та їх наслідків. Митці крізь власну творчість розмірковують, транслиують своє бачення, викликають рефлексії та дискусії у всіх, хто торкається їх мистецького продукту.

Отже, сьогодні постає важливим проведення виставок та фестивалів, створення цифрових архівів, промоція сучасних молодих кейторів, що разом допоможе згенерувати новий культурний код України, який буде сповнений справжніми національними цінностями. Саме сучасні українські митці створюють живий літопис нашого часу, закарбовуючи у своїх творах не тільки трагічні події, але й силу духу та стійкість всього народу.

Література:

1. Большакова А. Смичком по ракеті. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/kompozitor-roman-grigoriv-vipustiv-albom-u-yakomu-grayut-na-raketi-sluhati-305229/> (дата звернення 03.03.2025).

2. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.

3. Клименко В. В. Психологія творчості: навч. посібник для вищ. навч. закладів. Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». Київ: Центр навч. літератури, 2006. 480 с.

4. Міщиха Л. П. Психологія творчості: навч. Посібник. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2007. 447 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-99>

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОГО ПЛАКАТУ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Рябінова І. М.

викладач

Фаховий коледж

Міжнародного гуманітарного університету

м. Одеса, Україна

Ямроз Л. С.

старший викладач кафедри дизайну

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Плакатне мистецтво на сьогодні є одним з найпоширеніших і затребуваних видів художньої і дизайнерської творчості, а також плакат –